

ULSTEIN KOMMUNE

ÅRSPLAN 2023–2025

Sundgotmarka
barnehage

ULSTEIN
– der baug bryt båre

INNHOLD

1.	Sundgotmarka barnehage.....	Side 3
1.1	Visjon.....	Side 3
2.	Bakgrunn.....	Side 4
2.1	Funksjonar for årsplanen.....	Side 4
3.	Pedagogisk grunnsyn.....	Side 5
3.1	Barnesyn.....	Side 5
3.2	Vaksenrolla.....	Side 5
3.3	Dialog.....	Side 5
3.4	Dokumentasjon.....	Side 6
3.5	Læringsmiljø.....	Side 6
4.	Formål og innhald.....	Side 7
4.1	Omsorg.....	Side 7
4.2	Leik.....	Side 7
4.3	Læring.....	Side 7
4.4	Danning.....	Side 7
5.	Fokusområde.....	Side 8
5.1	Barnegruppa.....	Side 8
5.2	Personalet.....	Side 8
5.3	Foreldresamarbeid.....	Side 9
6.	Psykososialt barnehagemiljø.....	Side 10
6.1	Mobbing.....	Side 11
6.2	Tiltak.....	Side 11
6.3	Medverknad.....	Side 11
7.	Gjennomgående innhald.....	Side 12
7.1	Observasjon.....	Side 12
7.2	Planlegging.....	Side 12
7.3	Vurdering.....	Side 12
7.4	Tilvenning.....	Side 13
7.5	Overgangar.....	Side 14
7.6	Refleksjon.....	Side 14
7.7	Autoritative vaksne.....	Side 14
8.	Fagområda.....	Side 15
8.1	Trafikktryggleik.....	Side 16
8.2	Språkstimulering.....	Side 16
8.3	Progresjon.....	Side 17
8.4	IKT.....	Side 17

Heimesida til Sundgotmarka barnehage:

[https://www.ulstein.kommune.no/tenester/barnehage-og-skule/
barnehage/sundgotmarka-kommunale-barnehage/](https://www.ulstein.kommune.no/tenester/barnehage-og-skule/barnehage/sundgotmarka-kommunale-barnehage/)

1. SUNDGOTMARKA BARNEHAGE

Sundgotmarka barnehage ligg i Hasund og Dimna krins, på Sundgot. Barnehagen har tre avdelingar. Einininga er fordelt på to hus. To avdelingar held til i hovudbygget på Sundgot, og ei avdeling leiger lokale i kjellaren i HIL klubbhus. Barnehagen vart etablert i 1993. Avdelinga på klubbhuset vart opna i mellombelse lokale i 2000/2001. Lokala på klubbhuset vart oppgradert i 2014.

- Joelva: 15 barn i alderen 0–3 år
- Gjetarhaugen: 13 barn i alderen 2–3 år
- Gjerdsbakkane: 28 barn i alderen 4–6 år

Det er 18 tilsette i barnehagen

Vi har tre pedagogiske leiatar (barnehagelærarar), fem pedagogar, fem fagarbeidatar og fire assistentar. I administrasjonen er det ein styrar (barnehagelærar) i 100 prosent stilling.

1.1 Visjon

Vi gir alle barn ein meiningsfull og inkluderande kvardag.

Sundgotmarka barnehage skal vere ein god stad å vere for barn, foreldre og personale. Vi er ein lærande organisasjon som ser det enkelte mennesket. Barnehagen skal vere ein trygg og spennande stad å vere for barna, og ein triveleg og utviklende arbeidsstad for dei vaksne.

“ Vi gir alle barn ein meiningsfull og inkluderande kvardag

2. BAKGRUNN

Barnehagelova og rammeplanar pålegg barnehagane å utarbeide ein årsplan for kvar barnehage. Foreldra har rett til medverknad, og skal gjennom samarbeidsutvalet utforme årsplanen i samarbeid med personalet i den enkelte barnehagen.

2.1 Funksjonar for årsplanen

Årsplanen skal vere ein arbeidsreiskap for personalet i barnehagen for å sikre at verksemda vert styrt i ei medviten og vedtatt retning. Planen skal vere eit utgangspunkt for foreldra til å kunne påverke innhaldet i barnehagen. Han er også eit dokument som Ulstein kommune kan drive tilsyn utifrå, med informasjon om det pedagogiske arbeidet i barnehagen – til eigar, politikarar, samarbeidsutval og andre samarbeidspartnarar.

Årsplanen skal ikkje vere meir detaljert enn at han kan verte tilpassa den enkelte barnegruppe og bere preg av lokal tilpassing. Årsplanen for 2023–2025 viser korleis vi arbeider med omsorg, leik, danning og læring i i lys av verdigrunnlaget i barnehagen.

Årsplanen for åra framover tek utgangspunkt i resultata frå brukarundersøkinga for føresette, og medarbeiderundersøkinga som vart gjennomført barnehageåret 2021–2022. I tillegg har vi nasjonale krav som gjeld for perioden 2023–2025.

Gjeldande rammeplan vart sett i verk frå 1. august 2017. Rammeplanen utleier samfunnsmandatet Stortinget har gitt barnehagen gjennom barnehagelova. Rammeplanen er ei forskrift til lova og forpliktande for barnehagen. Verdigrunnlaget til

barnehagen skal formidlast, praktiserast og opplevast i alle delar av det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Barndommen har ein eigenverdi, og barnehagen skal ha ei heilskapleg tilnærming til barna si utvikling. Samfunnsmandatet til barnehagen er, i samarbeid og forståing med heimen, å vareta barna sine behov for omsorg og leik, og fremje læring og danning som grunnlag for ei allsidig utvikling.

Vi skal sjå leik, omsorg, læring og danning i samanheng. Barnehagen skal bygge på grunnleggande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon, som respekt for menneskeverdet og naturen, åndsfridom, nestekjærleik, tilgiving, likeverd og solidaritet (jamfør barnehagelova § 1). Dette er verdiar som kjem til uttrykk i ulike religionar og livssyn, og som er forankra i menneskerettane.

3. PEDAGOGISK GRUNNSYN

3.1 Barnesyn

Barnet er sterkt og kompetent, og skal ikkje verte sett på som eit objekt. Barnet er eit subjekt som skal ha høve til å få medverke til eiga utvikling, ha makt over eigne tankar og omgivnadane rundt seg.

Barn og vaksne er likeverdige partar som kan/skal lære av kvarandre. Medverknad er eit viktig stikkord. Barn har ulik kompetanse som personalet skal ta om-syn til og vidareutvikle.

Vi skal ta utgangspunkt i barnet sine erfaringar, interesser, synspunkt og initiativ i det daglege arbeidet

og ved val av tema og prosjekt. Vi skal møte barna der dei er, med kvar enkelt sine sterke og svake sider. Barn må erfare tydelege og ansvarsfulle vaksne.

Barn tileigner seg kunnskap, ferdigheter og verdiar gjennom leik. Det er viktig at barn får bearbeide inntrykk og opplevingar dei har hatt gjennom til dømes teikning, samtalar, drama, musikk og liknande. Barnehagen skal bruke mangfaldet som ein ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut frå dei kulturelle og individuelle føresetnadane.

3.2 Vaksenrolla

Dei autoritative vaksne legg til rette for rammer som gir barna gode høve til utvikling. Vi skal lytte til barna og vere opne for improvisasjon og medverknad. Den autoritative vaksne skal styre mot målet, men retninga eit prosjekt kan ta er uviss. Ein autoritativ vaksen er ein undrande vaksen som klarer å gå inn og stimulere undringa til barnet, søke opplevingar, ta initiativ og meistre nye ting. Dei klarer å sette seg inn i barnas perspektiv, og kan skape eit godt læringsmiljø.

3.3 Dialog

Barn og vaksne utforskar, undrar seg og kjem fram til løysingar i fellesskap. Den vaksne må lytte, følge og introdusere nye synsvinklar på ting. Barna skal ha innflyting på eiga læring, gjennom å finne brukbare løysingar på dei problemstillingane dei arbeider med.

3.4 Dokumentasjon

Gjennom dokumentasjon skal barnehagen for- midle både si pedagogiske haldning, og fortelle om utviklinga og læringsprosessane til barna. Vi skal synleggjere barna sin kvar dag. Vi skal synleggjere praksisen vår, det barna tenker og seier, men også kva vi vaksne gjer og seier når vi er ilag med barna. Vi synleggjere arbeidsmåtane og korleis vi arbeider med enkeltbarn og barnegruppa.

Vi skal nytte ulike dokumentasjonsmetodar som notat, foto, barn sine arbeid og teikningar, praksisfortellingar og refleksjonsnotat med meir. Barn har rett til vern om sin personlege integritet. Eit etisk perspektiv skal derfor ligge til grunn ved dokumen-

tasjon av barnegruppa og enkeltbarn. Personopplysninga skal behandlast i samsvar med personopp-lysningslova. Behandling av personopplysningar vil seie all innsamling, registrering, samanstilling, lagring og utlevering av opplysningar og vurderingar som kan knytast til ein enkeltperson.

Dersom barnehagen skal utlevere personopplysningar om barnet til andre instansar og det ikkje ligg føre nokon lovheimel, må foreldra samtykke til det. Kravet om samtykke frå foreldre gjeld til dømes ikkje tilfelle der personalet deler personopplysningar med barnevernet for å oppfylle opplysningsplikta i barnehagelova § 22.

3.5 Læringsmiljø

Barnehagen skal skape eit godt leike og læringsmiljø med vekt på likeverd og mangfold. Det fysiske miljøet på avdelinga skal vere den tredje pedagogen

Det skal vere ein vegvisar og skal gi barna tilbod om

- aktivitetar
- leikar
- materiell
-

Rommet skal kommunisere til oss og skape

- utforsking
- sansestimulering.
- gi opplevingar

- gi nye opplevingar
- trivsel og tryggleik
- fleire smårom er tilrettelagt etter fagområda i rammeplanen

Vi legg også vekt på det fysiske læringsmiljøet ute. Vi har ei avdeling med ekstra fokus på natur og friluftsliv. Dei eldste barna på klubbhuset startar dagen ute, og prioriterer leik og læring i naturen.

Alle avdelingane er mykje ute i naturen då vi har både skog, fjell, sjø og vatn i nærområdet vårt.

4. FORMÅL OG INNHOLD

OMSORG

LEIK

LÆRING

DANNING

4.1 Omsorg

Omsorg er ein føresetnad for at barna skal vere trygge og at dei skal trivst, og for at dei skal utvikle empati og nestekjærleik (jamfør Trygghetssirkelen). Barna skal få høve til å utvikle tillit til seg sjølv og andre, dei skal verte sett, forstått og respekterte, og få den hjelpa og støtta dei treng. Barnehagen skal legge til rette for omsorgsfulle relasjonar mellom barna og personalet, og mellom barna sjølve. Også barna sine eigne omsorgshandlingar skal verte sett, hørt og møtt.

4.2 Leik

Leiken skal ha ein sentral plass i barnehagen, og eigenverdien til leiken skal anerkjennast. Det er viktig med gode vilkår for leik, vennskap og barna sin eigen kultur. Eit leikefellesskap legg grunnlaget for vennskap. Å delta i leiken og å få venner er grunnlaget for at barn skal trivst og oppleve barnehagen

som noko meiningsfullt. I samhandling med kvarandre vert grunnlaget for læring og sosial kompetanse lagt. Leiken bryt ut av barnet sin eigen frie vilje og er indre motivert. Personalet må rettleie barna om leiken fører til uheldige samspelsmønster, dei må vere medvitne på si eiga rolle og deltaking i leiken og bidra aktivt til at alle får vere med.

4.3 Læring

I barnehagen skal barna oppleve eit stimulerande miljø som støttar opp om lysta til å leike, utforske, lære og meistre. Barnehagen skal introdusere nye situasjonar, tema, fenomen, materiale og reiskapar som bidreg til meiningsfull samhandling.

Nyskjerrigkeit, kreativitet og vitelyst skal anerkjennast, stimulerast og skal ligge til grunn for læringsprosessane. I Reggio Emilia filosofien lærer barn gjennom å konstruere sin eigen kunnskap i samhandling med andre barn, omgjevnadane og

kompetente, nyskjerrige voksne. Barnet har alle moglegheiter for utvikling buande i seg. Den voksne si rolle er å legge til rette for mest mogleg utvikling og la barnet få moglegheit til å utforske og tolke omgjevnadane, samstundes som vi studerer måtane barnet leitar etter svar og skaper

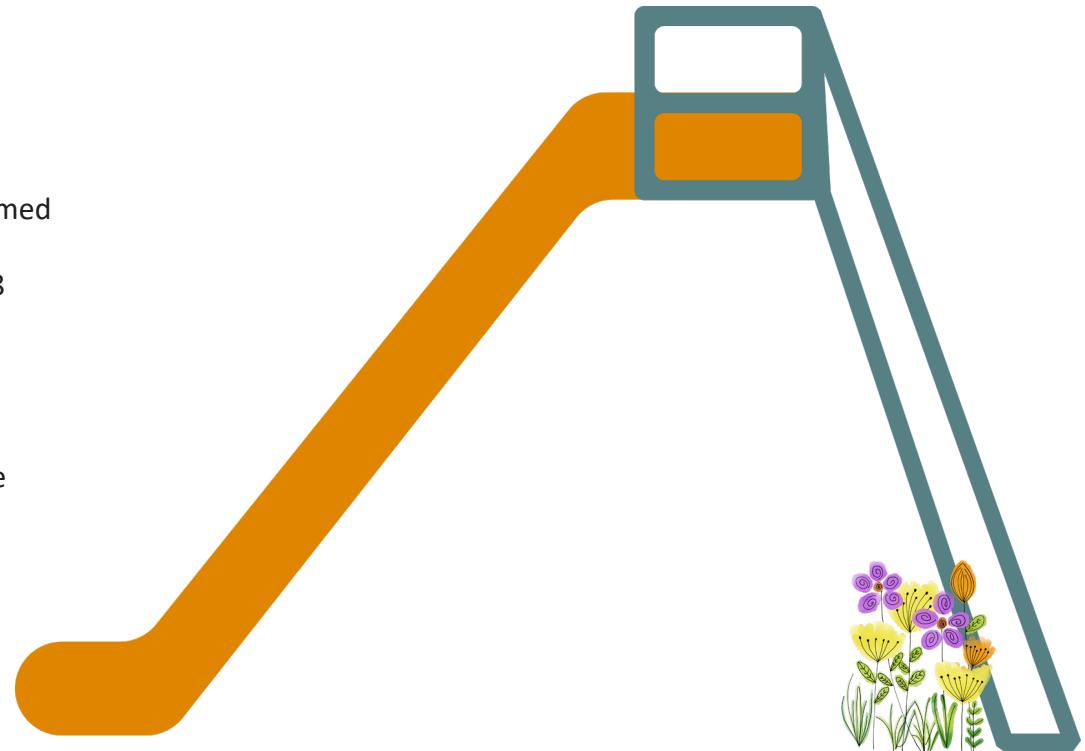
4.4 Danning

Barnehagen skal oppmuntre barna til å vere prøvande til og nyskjerrige på omverda og bidra til å legge grunnlaget for modig, sjølvstendig og ansvarleg deltaking i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremje samhald og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlingar skal verdsettast og følgast opp. Gjennom samspel, dialog, leik og utforskning skal barnehagen vere med og sørge for at barna utviklar kritisk tenking, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at dei kan bidra til endringar.

5. FOKUSOMRÅDE

For barnehageåret 2023– 2024 vil barnehagen sitt systematiske arbeid med kvalitet vere retta mot

- implementering av nye lovparagrafer i barnehagelova kapittel 3 og 8
- § 9 internkontroll , kapittel 3
- § 41 nulltoleranse og førebyggande arbeid. kapittel 8
- § 42 trygt og godt psykososialt barnehage miljø, kapittel 8
- § 43 aktivitetsplikt, kapittel8
- § 39 i barnehagelova. Barn med behov for alternativ og supplerande kommunikasjon (ASK) skal implementerast.
- ny forskrift om helse og miljø
- leik
- partssamarbeid
- reindyrke profilen vår; uteliv og nærmiljø.

5.1 Barnegruppa

Vi vidarefører og implementerer arbeidet med autoritativ leiing og god oppvekst Ulstein. Periodeskrev og årshjul vil synleggjere kva vi til ei kvar tid jobbar med, korleis vi jobbar med prosjekta, kva metode vi brukar og grunngiving. Her vil også progresjon etter alder kome fram. Rammeplanen slår fast at det skal jobbast med dei sju fagområda i barnehagen, og at alle barn skal ha erfaringar med dei i løpet av eit barnehageår. Alle fagområda vert brukt under prosjekt i løpet av året og vi jobbar tværfagleg med langvarige prosjektarbeid, som vi dokumenterer. Stemma til barnet skal vektleggast, jamfør eige punkt om medverknad, seinare i dette dokumentet.

5.2 Personalet

Vi har starta å arbeide med barnehage-HMS, og vil ha fokus på nærvær, kompetanse og meistring. Det er IA- bransje-program som har laga verktøyet, basert på forsking. Styrar, verneombod og tillitsvald (HMS-gruppa) og dei pedagogiske leiarane vil ha ei særskilt rolle i dette arbeidet. Heile personalgruppa har vore med å gi sine svar om kva styrkane og svakheitene er. Og utifrå dette er det utforma mål, standard og indikatorpunkt. Vi deltek på kommunal og regional kompetanseheving gjennom ReKomp og DeKomp. Noko er alle i personalgruppa med på, medan andre kompetansehevings-tiltak er for pedagogane og styrar.

5.3 Foreldresamarbeid

God oppvekst Ulstein og lovverket til barnehage vektlegg at heim og barnehage skal samarbeide.

Vi skal saman bygge laget rundt barnet ved å

- forebygge vanskar
- ha god dialog
- ta opp utfordringar tidleg og vere proaktive
- ha fokus på barnets beste

Barnehagen sitt verdigrunnlag skal vise igjen i foreldresamarbeidet. Likestilling og likeverd, mangfald og gjensidig respekt og livsmeistring skjer i møte med menneske, både barn og vaksne.

Barnehagelova slår fast at foreldra har hovudansvaret for oppseding og omsorg av barna sine. I den tida barnet er i barnehagen tek barnehagen seg av delar av omsorgs- og oppsedingsoppgåvene. Barnehagen skal vektlegge danning framfor oppseding.

Barnehagen forventar at foreldra held seg oppdatert på informasjon og planar som vert sendt ut i Vigilo. Og at dei orienterer barnehagen om vesentlege ting om barna, til dømes endringar i familielivet, nye telefonnummer eller e-postadresser og liknande.

For å nå målet vårt for foreldresamarbeidet vil vi

- aktivt nytte Vigilo som kommunikasjonskanal mellom heim og barnehage
- legge til rette for gode møte i bringe- og hentesituasjonar
- gjennomføre foreldremøte og individuelle foreldresamtalar
- tilby foreldrerettleiing i samarbeid med helsestasjonen.

God oppvekst Ulstein – eit utviklingsarbeid utan sluttdato

Eit samarbeid mellom barnehagar, skular, omsorg, barnevern, PPT, NAV og avdeling for inkludering og mangfald som skal

- sikre at barn og unge veks opp under trygge og gode vilkår
- sikre at alle barn og unge vert sett og verdsett
- sikre at alle barn og unge får hjelp og støtte under våre vengar
- sikre at alle barn og unge har eit lag rundt seg

6. PSYKOSOSIALT ARBEIDSMILJØ

Barnehagen skal ha ein helsefremmande og førebyggande funksjon og bidra til å utjamne sosiale forskjellar. Den fysiske og psykiske helsa til barna skal verte fremma i barnehagen. Barnehagen skal bidra til trivsel, livsglede, meistring og kjensle av eigenverdi og førebygge krenking og mobbing. Om eit barn opplever å verte krenka eller mobba, må barnehagen handtere, stoppe og følgje opp dette. .

Barnehagen skal vere ein trygt og utfordrande stad der barna kan prøve ut ulike sider ved samspel, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å meistre motgang, handtere utfordringar og verte kjent med eigne og andre sine kjensler. Barna skal ha moglegheit til ro, kvile og avslapping i løpet av barnehagedagen. Barnehagen skal vere ein arena for dagleg fysisk aktivitet og fremme rørsleglede og motorisk utvikling. Måltid og matlaging i barnehagen skal gi barna grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner. Gjennom den daglege og nære kontakta med barna er barnehagen i ein sentral posisjon til å kunne observere og ta imot informasjon om deira omsorgs- og livssituasjon. Personalalet skal ha eit medvite forhold til at barn kan vere utsatt for omsorgssvikt, vald og seksuelle overgrep, og vite korleis dette kan forebyggast og oppdagast. Personalalet skal kjenne til opplysningsplikta til barnevernet, jamfør barnehagelova § 22 (rammeplan).

Barnehagen skal jobbe førebyggande med det psykososiale miljøet. Barn skal få hjelp til å bere sin eigen bagasje, og det er det viktig at barnehagen bidreg til. Barn skal oppleve tryggleik gjennom stabilitet, rammer og rutine, men også gjennom kontakt og samspel med vaksne som har evne til å

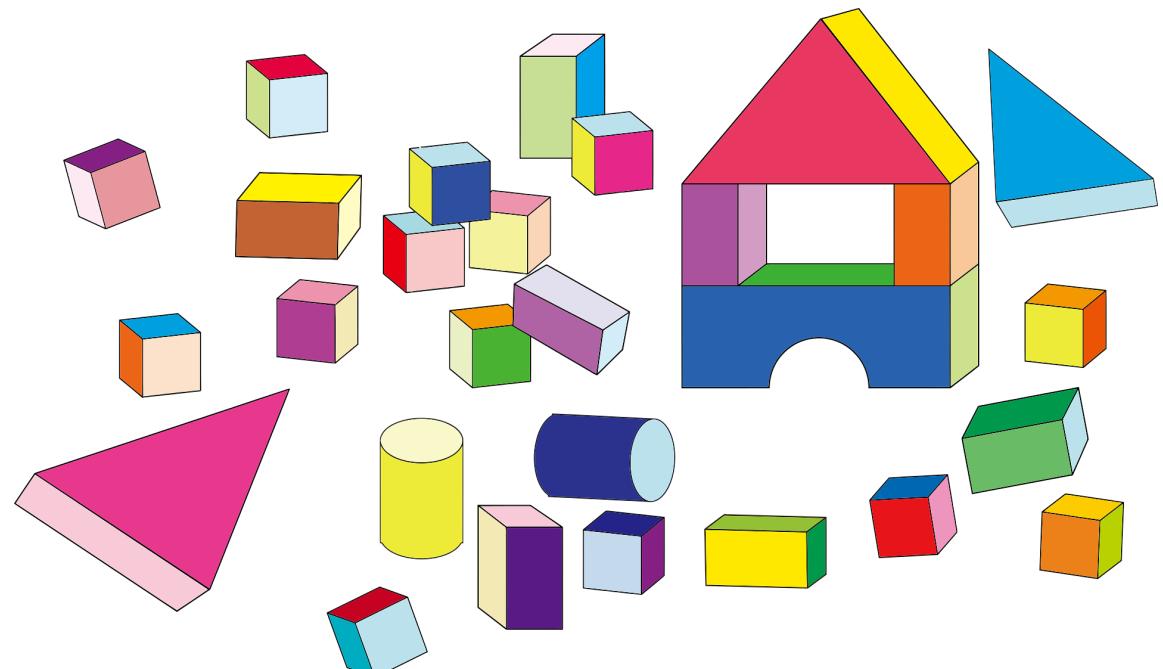
hjelpe barna til denne tryggleiken. Pedagogisk arbeid handlar om å skape eit trygt utviklingsmiljø, der barn kan utforske verda gjennom leik og samspel med andre barn og vaksne. På denne måten kan dei utvikle eit positivt sjølvbilde og tilegne seg verdiar som kan gjere dei rusta til å møte dei krav og forventningar som framtida vil bringe, få hjelp til å forstå det dei ikkje forstår, få hjelp til å skape meiningspå område som ikkje gir meiningspå, og få hjelp til å finne svara på dei mange spørsmåla i livet som vil kome.

God psykisk helse kan ikkje lærest teoretisk. Det er ikkje eit fag eller ein metode. God psykisk helse skjer gjennom å leve, og er det ein stad barn lærer om livet er det i barnehagen. Livsmestring er såleis ikkje eit nytt område, men kan gjere at vi er meir merksame på kva som fremmar tryggleik og tru på

framtida. Svaret har vi alltid hatt i relasjonane, men nasjonale føringer har ikkje alltid vore villig til å la dette styre så mykje som det faktisk må. Den norske barnehagetradisjonen legg framleis opp til at dei vaksne framleis kan styre mykje av det som skjer, og formidle eit bestemt innhald. Det er ikkje godt nok.

For å vareta barns psykiske helse må vaksne i barnehagen vere tilgjengelege og finne balansegangen mellom det å vere deltakande og det å vere observerande i leiken. Vi må sjå det kreative og humoristiske til det å vere ilag med barn. Vi må vere interesserte, engasjerte, nysgjerrige og opne for det barn er opptatt av til ei kvar tid, også det vanskelege.

«*De har et rikt språk, det er bare vi som ikke kan høre det. Kroppen deres snakker hele tiden. Det krever vår konsentrerte tilstede værelse å oppfatte det»*

6.1 Mobbing

Ulstein kommune har vedtatt *Manifest mot mobbing*. Dette arbeidet prioriterer vi høgt i kvardagen i barnehagen. Barnehagen har ein handlingsplan mot mobbing, og jobbar førebyggande med sosial kompetanse på alle avdelingar. I barnehagen skal vi jobbe for å hindre at barn vert krenka eller mobba.

Vi deler barna inn i små grupper og vi jobbar systematisk med metodeverktøy som har fokus på sosial kompetanse, kjensler og korleis inkludere desse i leik.

Om mobbing i barnehagen oppstår har vi ein handlingsplan vi nyttar på avdelingane i samarbeid med føresette. I etterkant av gjennomføring av ein handlingsplan, vil avdelingane fortsette med å følge opp barna, slik at dei vert inkludert i barnegruppa. Barnet/barna som mobbar vert følgt opp for å sikre endre åferd. Barnehagen skal førebygge, stoppe og følge opp utestenging og mobbing. Det er viktig at føresette melder ifrå til barnehagen dersom dei merkar at sitt barn, eller andre sitt barn vert mobba, eller av andre grunnar ikkje har det bra i barnehagen. Ta kontakt med pedagogisk leiar eller styrar og fortel om slike ting.

6.2 Tiltak

Personælet skaper ein meiningsfylt og inkluderande kvardag for barna ved å

- legge til rette for eit godt fysisk og psykososialt barnehagemiljø
- sørge for at alle barn har nokon å leike med, og ved å ha samarbeid på tvers av avdelingar
- jobbe systematisk for å førebygge krenkande åferd gjennom å utvikle barna sin sosiale kompetanse
- gi hjelp og støtte til barn som strevar, så tidleg som mogleg
- praktisere og utøve relasjonskompetanse i barnegruppa
- legge stor vekt på leik
- la barna få medverke

“Mobbing: Systematisk plaging og forneding av enkeltbarn”

www.regjeringen.no

6.3 Medverknad

Både kroppsleg og språkleg gir barn uttrykk for korleis dei har det. Dei yngste barna formidlar sine synspunkt ved kroppshaldningar, mimikk og andre kjenslemessige uttrykk. Barna sine kjenslemessige uttrykk skal tas på alvor. Barna skal støttast til å undre seg og stille spørsmål. Dei skal aktivt oppmuntrast til å gi uttrykk for sine tankar og meiningar og møte anerkjenning for uttrykka sine. Å ta barns medverknad på alvor krev god kommunikasjon mellom barna og personalet, og mellom personalet og føresette.

Medverknad skjer også i leiken. Leikmiljøet skal bere preg av høve til ro, konsentrasjon, kreativitet og fantasi. Det er berre barnet som lever sitt liv, og må få lov å vere seg sjølv. Barn må få tenke sjølv, og bruke den tida dei treng til å kjenne meistring og kva som gir meining. Barnet skal leve sitt eige liv og tenke sine eigne tankar, men høyrer til ei gruppe av barn på si avdeling. Personalet må ta omsyn til både barnet og gruppa.

Barn er utan filter og opplevingar vert tatt inn, og set seg i alle sansar. Det er opplevingane her og no som tel. Barn skal få oppleve med heile kroppen, med alle sansane. Leiken er derfor viktig, og vi vil prioritere den «frie leiken» både inne og ute. Barndomsminne tek vi med oss på vegen vidare, enten dei er gode eller ikkje. Barnehagen har utforma eigne hefte frå punkt i rammeplanen om barns medverknad, progresjon, og innhald og arbeidsmåtar vi nyttar i kvardagen.

7. GJENNOMGÅANDE INNHOLD

7.1 Observasjon

Observasjon vert nytta til enkeltbarn som førebuing før foreldresamtalar, men også i det daglege for å sjå at vi jobbar slik vi har sagt, og at vi er på rett veg.

Vi bruker observasjonsskjemaet *Alle med* til foreldresamtalene. Skjemaet omfattar alle utviklingsområde. Desse vert vert oppbevart i arkiv og vert berre nytta til internt arbeid i barnehagen. Vi innhentar løyve dersom informasjonen skal brukast i samarbeid med andre (til dømes skule og PPT).

7.2 Planlegging

Pedagogane på avdelingane har fått endra rolle til fagansvarleg. Dei har ansvar for å lage fagplanar i arbeidet inn mot barnegruppa. Vi bruker prosjektplanar, didaktiske planar og også periodeplan internt i personalgruppa. Pedagogisk leiar har det overordna ansvaret for avdelinga totalt sett, med hovudvekt på foreldresamarbeid, og personalansvar for si avdeling.

Fagarbeidarar og assistent tek utgangspunkt i desse planane og førebur seg til aktivitetar og opplegg for barna. Alle vaksne har planleggingstid.

Gjennom prosjektarbeid vert barna si sjølvkjensle, identitet, tryggleik, deltaking og involvering styrka. Dess betre personalet planlegg rammene for kva merksemda i planane skal rettast mot, desto meir spontane kan vi vere. Vi kan improvisere innanfor ei tydeleg ramme. Det handlar om å velje innfallsvinklar, impulsar og idear som famnar mange område, og gjere det sikre ukjent ved å tilføre noko nytt. Vi vektlegg langvarige prosjekt gjennom heile året for å skape samanheng og heilskap, framfor oppstykkja korte prosjekt.

7.3 Vurdering

Barnehagen skal med jamne mellomrom vurdere arbeidet vi gjer. Dette gjer vi for å sikre utvikling og kvalitet. Både barn, foreldre, personale og samarbeidsutval skal vere med på å reflektere over barnehagen sine planar og praksis. Spørjeskjema, Barnesamtale og foreldremøte skal vareta dette, og det er viktig at alle gjer sitt til å få gitt desse tilbakemeldingane.

For personalet inneber vurdering i tillegg også refleksjon over eigne handlingar og haldningar. Gjennom dette arbeidet vil vi forbetre og sikre kvaliteten på arbeidet vårt. Vurderinga skal bidra til å styrke kontinuiteten i arbeidet etter kvar veke, månad eller halvår. Rammeplanen peikar på behovet for eit

systematisk og planlagt vurderingsarbeid i barnehagen.

Den systematiske vurderinga skjer gjennom dagleg uformell observasjon og gjennom meir formelle vurderinger. Det meste vi gjer skal evaluerast. Fokusområdet vårt skal evaluerast midtvegs og på slutten. Føresette skal delta på denne evalueringa.

Vi evaluerer for å

- avklare krav og forventningar som ligg til oss i jobbrolla
- halde kursen vi har «staka ut»
- justere kurSEN
- synleggjere det vi har lykkast med
- få fram moglegheiter for forbetring

7.4 Tilvenning

Gode og trygge relasjonar er avgjerande. Vi har valt å kalle den første tida i barnehagen for tilknytingsperiode. Vi tar utgangspunkt i Trygghetssirkelen som bygger på mange års forsking omkring tilknyting, og som viser oss korleis dei grunnleggande behova heng saman.

Barn har to grunnleggande og motstridande behov: Behovet for å høyre til og å vere ein del av fellesskapet, kjenne nærliek og tilknyting, og behovet for å føle seg sjølvstendig, spesiell, vere nysgjerrig, undrande og utforskande.

Barn må kjenne seg trygge for å kunne utforske, og medan dei utforskar må dei ha høve til å kome tilbake og finne tryggheita i ein vaksen. Det er eit privilegium å få lov til å vere trygge og viktige vaksne for barn. Ingen kan krevje barnas tillit, men blikk og veremåte kan invitere til det. Tillit er ei gáve til barna frå oss, og frukta er tillit tilbake.

Når du får plass i barnehagen, sender vi ut informasjon om barnehagen og tilknytingstida. Før oppstart inviterer vi til besøk og ein oppstartssamtale og vi følger også opp med samtale første dag i barnehagen. Barnet får bruke tid på å verte kjend med dei vaksne. Vi set opp tilknytingsperson for den første tida i barnehagen. Det er best med få relasjonar i starten for så å utvide til fleire etter kvart. Etter 3–4 veker har vi forventningssamtale med føresette for nye barn.

7.5 Overgangar

Ved bytte mellom grupper/avdelingar skal det skapast rom for at barna skal verte kjende med andre barn og anna personale. Vi praktiserer besøk på ny avdeling/gruppe over tid og sørger samtidig for at barna vert varetatt av kjent personale. Vi praktiserer også at personalet frå ny avdeling etablerer ein relasjon med barna medan dei enda er i sine mest kjende omgjevnader, eller vi lar ein kjent voksen verte med over til ny avdeling. Gjennom året har vi fellessamlingar og andre fellesopplevingar som også bidreg til kjennskap og tryggheit på tvers av avdelingane.

Å starte på skulen er eit skifte i livet til barna, men både barnehagen og skulen sitt mål er at dette er noko som skal henge saman. Dei eldste barna skal få høve til å gle seg til å starte på skulen og det er viktig å avslutte barnehagetida på ein god måte og la dei få møte skulen med nysgjerrigkeit og tru på eigne evner. Barnehagen og skulen utvekslar relevant kunnskap og informasjon for å legge til rette for ein god skulestart. Barnehagen innhentar samtykke frå foreldra for å dele opplysningsar.

Den autoritative vaksne balanserer mellom to aksar

KONTROLL

- Konsistent grensesetting
- Krav om positiv åtferd, tilpassa modning/alder
- Klare forventningar

7.6 Refleksjon

Å utvikle ei reflekterande haldning blant barn og vaksne inneber mykje trening. Refleksjon er stadig pågående tankeprosessar. Gjennom å dokumentere kan vi synleggjere barna og dei vaksne sine tankar. Det kan vere vanskeleg å stille spørsmål som fremmar refleksjon. Men nettopp det å stille dei rette spørsmåla kan hjelpe oss å få fatt i, og sette i gang tankeprosessar. Refleksjon hjelper oss til å synleggjere tankane våre. Ikke for å få fram absolute sanningar, men å oppdage og finne ut korleis vi ser ulikt på same sak. Refleksjonen som skjer blant barna er like viktig som den som skjer mellom dei vaksne.

Personalet skal reflektere over kva barnesyn og læringssyn som pregar oss i samvær med barna. Vi brukar barnesamtalar i smågrupper og barneintervju for å få tak i barna sine tankar om barnehagelivet. Kollegarettleiring, reflekterande team og individuell rettleiring vert brukt på både avdelingsmøter og i pedagoggruppa. Vi bruker praksisfortellinger og case som utgangspunkt for refleksjon.

RELASJON

- Utøving av varme
- Gi støtte og omsorg
- Evne til perspektivtaking

7.7 Autoritativ

Personalet i barnehagen hjelper barna med å bygge sjølvkjensle. Sjølvtillit og sjølvkjensle er ikkje det same. Regeringa sin strategi for psykisk helse for periode 2017–2022 framhevar alle sitt ansvar for å bygge helse.

Forskaren Aaron Antonovsky har også laga ein teoretisk modell kalla «saluntese». Salus betyr sunnheit. Han gir ein ny synsvinkel på meistring. «Vi kan ikkje berre redde folk, det er viktig nok i seg sjølv, men vi må finne årsaker til kvifor folk kjem i naud».

Vi må finne nøkkelen til korleis skape ei meir robust psykisk helse for barn og unge. Spelningsteori er også eit felt innan pedagogikken, som framhevar at barn speglar seg i andre viktige vaksne, og såleis baserer si eiga sjølvkjensle på det. Barnehagen er ein arena for omsorg, leik læring og danning. Før-skulealder er ein viktig arena for danningsprosessen til barn.

Den autoritative vaksne

- er i forkant
- legg til rette for eit fysisk læringsmiljø
- innarbeider reglar og rutinar
- har god oversikt over aktivitetane til barnet
- har tydeleg grensesetting
- gir klare og tydelege beskjedar
- skaper positive relasjoner mellom barn–barn og voksen–barn.
- engasjerer og bekreftar alle barna
- har positivt fokus
- grip inn med planlagde reaksjonar

8. FAGOMRÅDA

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKT

Vi les bøker og har eigen lesekrok tilgjengeleg. Alle bokstavar i alfabetet heng oppe på storbarnsavdelingane. Dei vaksne er språkmodellar for barna, og set ord på alt vi gjer. Vi jobbar i smågrupper, slik at barna får bruke språket sitt aktivt. Vi fortel, syng, utforskar og samtalar med barna gjennom heile dagen.

KROPP, RØRSLE, MAT OG HELSE

Vi ønsker at barna skal få sanse, oppleve, leike, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Vi har mange turdagar og utelek i flott natur. Vi legg vekt på at barna skal verte trygge på eigen kropp, at dei skal få ei positiv oppfatning av seg sjølve. Vi legg vekt på at barna skal oppleve rørsle- og meistringsglede. Vi lærer barna om kropp og hygiene. Vi har eit sunt kosthald, med variert kost kvar dag. Vi bakar grovt brød og lagar varm lunsj ilag med barna to gongar per veke, både inne og ute. Vi ønsker at barna skal verte kjent med ulike matkulturtradisjonar.

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

Vi bruker musikk, song, dans, drama og eventyr. Vi har formingsaktivitetar med vekt på skaparglede. Fokus er på prosess, ikkje produkt. Vi lærer barna å vere interessert i det rundt seg, fantasere og vere lærelystne. Vi presenterer barna sine produkt på ein estetisk måte, slik at barna skal kjenne meistring og glede.

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Vi nyttar bøker, kart og nettbrett/telefon. Lærer om vårt eige og andre land. Kvar bur vi, korleis ser flagget vårt ut, og kva finst i nærmiljøet vårt? Vi formidlar tradisjonar, og lærer om trafikk når vi er ute på tur. Lærer om demokrati gjennom barnemøte og liknande, og at alle skal verte høyrd og få delta i avgjersler.

MENGDE, ROM OG FORM

Vi snakkar om former og matematiske omgrep. Vi tel, sorterer og måler opp. Tala heng framme på avdelingane. Vi eksperimenterer og bruker logikk, avstand, vekt, volum, storleik og tid i kvardagsaktivitetane våre. Vi legg puslespel, perlar og bygger Lego/Duplo med meir. Vi bruker dette fagområdet aktivt på turar.

«Barn er tidleg opptekne av tal og teljing, dei utforskar rom og form, argumenterer og er på jakt etter samanhengar. Gjennom leik, eksperimentering og kvardagsaktivitetar utviklar barna matematisk kompetanse. Barnehagen har eit ansvar for å oppmuntre utforskinga og legge til rette for tidleg og god stimulering.» Rammeplanen side 49

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

Vi markerer høgtidene, går i kyrkja til jul og påske, og snakkar om livet når det fell seg naturleg. Vi grublar og tek barna sine spørsmål på alvor. Vi søker etter kunnskap på nett og i bøker og undrar oss ilag. Folkeskikk, rett og gale går som ein raud tråd i dagleglivet vårt. Vi jobbar med sosial kompetanse spesifikt og i heile gruppa. Vi lærer barna å ta vare på kvarandre. Dei vaksne skal våge å snakke om det barna tek opp/lurer på. Med dei eldste barna nyttar vi også filosofiske samtalar.

NATUR, MILJØ OG TEKNIKK

Vi bruker naturen som arena for leik, undring, utforsking og læring. Vi følger med på årstidene og gir barna gode naturopplevingar året rundt. Vi går turar i nærmiljøet, og legg vekt på å vise respekt for naturen. Vi lager konstruksjonar av ulikt materiale. På atelier arbeider vi med gjenbruk.

Avdeling Gjerdsbakkane har eiga friluftsgruppe. Dei lagar mat på bål, og er ute i naturen mange timer kvar dag. Vi er oppatt av at barna skal verte godt kjent med turmåla. Det du vert glad i tek du vare på.

8.1 Trafikktryggleik

Ulstein kommune har laga ny trafikktryggingsplan. Ein del av planen handlar om opplæring og haldningsskapande arbeid. I dette arbeidet har barnehagar og skular ein viktig rolle.

Ulstein kommune har starta å sjå på ei sertifisering som heiter "Trafikksikker kommune" med kriteria for barnehage som ei god rettesnor. Desse er:

- trafikksikkerheit i barnehagen
- trafikkopplæring i barnehagen
- samarbeid mellom barnehage og heim

8.2 Språkstimulering

Språkstimulering er ei viktig oppgåvane i barnehagen, og barna skal møte og vere ein del av eit rikt og variert språkmiljø. Språkleg kompetanse er avgjerande for å kunne kommunisere med andre, delta i leik og ha medverknad i kvardagen.

Arbeidet med å støtte barnas språktilleining er ein sentral del av barnehagedagen. Barn lærer best når dei deltek aktivt og får bruke språket saman med andre. I rammeplanen står det at barnehagen må sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringar med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som reiskap for tenking og som uttrykk for eigne tankar og kjensler.

Mange barn har eit anna morsmål enn norsk og lærer norsk som andre språk i bar-

nehagen. Det er viktig at barna vert forstått og får høve til å uttrykke seg. Barnehagen må støtte at barna bruker morsmålet sitt og samtidig arbeide aktivt med å fremje den norskspråklege kompetansen. Morsmålet er viktig for opplevinga av eigen identitet og meistring på mange område.

Som bidrag i arbeidet med å styrke språkutvikling på morsmål og norsk, kan barnehagen gjennomføre fleire praktiske tiltak. Foreldre eller fleirspråklege tilsette kan vere viktige ressursar.

Vi nyttar dagtavle og bilde som supplement til tale-ASK

8.3 Progresjon

Progresjon i barnehagen inneber at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve framgang. Vi legg til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte høve til leik, aktivitet og læring.

Progresjonsplan er vanskeleg å forutsjå, då alle barn er ulike, og følger si eiga utvikling og tempo. Men det er likevel viktig at dei vaksne som arbeider i barnehagen har kompetanse på barns læring og utvikling. Såleis kan vi fremje vekst og utvikling for alle barna på deira nivå. Barnehagen har utforma eige hefte for personalet som utdjupar dette området

8.4 IKT

I barnehagen nyttar vi digitale verktøy som kamera, video-kamera, PC, skrivar, nettbrett, internett, projektor, mobiltelefon, robotar, Geocaching og interaktiv tavle. Dette vert nyttta både til planlegging for personalet, og personalet nyttar det ilag med barna.

Vi nyttar digitale verktøy ilag med barna for å fremje sosial kompetanse, trenere auge-hand koordinasjon, nytte fantasi og kreativitet, vente på tur og samhandle, tale- og skriftspråkstimulering, og til kommunikasjon til personalet og foreldre. Barn skal ikkje vere forbrukarar av IKT, men produsentar.

ULSTEIN KOMMUNE

Postboks 143
6067 Ulsteinvik
Tlf. 70 01 75 00

www.ulstein.kommune.no

facebook.com/ulsteinkommune
instagram.com/ulsteinkommune

Illustrasjoner:

Side 1, 3, 4, 11, 13, 16 og 17:

Tegneren.no.

Andre illustrasjoner: Pixabay.com.